

;Kyivskiy natsionalniy unversitet Imeni Tarasa Shevchenka. — K. : Kyivskiy natsionalniy unversitet Imeni Tarasa Shevchenka, 2000. — 21 s.

17. Shtayner R. Moy zhiznennyiy put [elektronniy resurs] / Rudolf Shtayner. <http://www.bdn-steiner.ru/modules.php:342>

Базиленко А.К.

Особенности уровней сформированности социальной активности студентов

В статье приведены результаты исследования уровней сформированности всех компонентов социальной активности студенческой молодежи. Определены общие уровни социальной активности студентов. Источники - 17.

Ключевые слова: социальная активность, студенческая молодежь, уровни социальной активности.

Bazilenko A.K.

The features of forming of students' social activity levels

In this article there are scientific research results of forming levels of all components of social activity of student youth. The general levels of students' social activity has been found out. Sources - 17.

Key words: social activity, students youth, the levels of social activity.

Базиленко Анастасія Костянтинівна – аспірант кафедри психології Університету «Україна», м. Київ.

УДК 159.947.5:47

Бідюк І.А.

ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ ТА ЗОВНІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У СУЧАСНИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ

У статті наведено результати дослідження мотивації до навчання в сучасній сфері освіти. Показано особливості зовнішньої та внутрішньої мотивації школярів, як впливають мотивації на успіх та уникнення невдач визначають учбову діяльність. Джерел – 16.

Ключові слова: мотивація, навчання, внутрішня та зовнішня мотивація, учбова діяльність.

Постановка проблеми. В умовах, коли учням доводиться засвоювати велику кількість інформації, сформувати особу, готову до самостійного творчого рішення різних задач, не завжди вдається, якщо у школярів відсутні інтелектуально-спонукаючі мотиви, засновані на отриманні задоволення від самого процесу пізнання. Мотивація до навчання, що склалася у старшокласників, в майбутньому може сприяти або перешкоджати подальшому саморозвитку, самоосвіті майбутньої особистості. Мотиваційна сфера є ядром особи, отже, цілеспрямоване формування мотиваційної сфери особи - це, по суті, формування самої особи.

В учбовій діяльності старшокласників починають переважати внутрішні мотиви, тобто самоствердження, престижність, заборгованість, необхідність в отриманні знань, досягнень і певних результатів. Характерними рисами старшокласників є їх самостійність, збільшена працездатність і пізнавальна мотивація. Це полювання знань, прагнення до розширення кругозору, поглиблення, систематизації знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мотивація є одним з важливих компонентів учбової діяльності. Більшість авторів пояснюють мотивацію як систему психологічних факторів, що зумовлюють поведінку та діяльність людини. До змістового аспекту мотивації входять такі компоненти, як зміст мотивації, зв'язок між мотивами; ієрархія мотивів, потреби, які лежать в основі мотивів і зумовлюють поведінку.

Термін "мотивація" представляє більш широке поняття, чим термін "мотив". Термін "мотивація" використовується в сучасній психології: як система факторів, що детермінує поведінку (сюди входять, зокрема, потреби, мотиви, мети, наміри, прагнення і багато чого іншого), і як характеристика процесу, що стимулює і підтримує поведінкову активність на

визначеному рівні. Мотивацію можна визначити як сукупність причин психологічного характеру, що пояснюють поведінку людини, її початок, спрямованість і активність. Мотивація – це один із найважливіших факторів поряд із здібностями, знаннями, навичками, який забезпечує успіх у діяльності. Це сукупність спонукальних факторів, які викликають активність в організмі і визначають його спрямованість [13].

У західній психології мотивації тривалий час панували уявлення про жорстку обумовленість будь-якої поведінки двома факторами - біологічними потребами і стимулами середовища. Зовнішньою мотивацією називати детермінацію поведінки фізіологічними потребами і стимуляцією середовища. Внутрішньою мотивацією — зумовленість поведінки факторами, безпосередньо не пов'язаними із впливом середовища і фізіологічними потребами організму. Внутрішньо мотивована поведінка здійснюється заради себе і не може бути тільки засобом досягнення зовнішньої мети. А, зовнішній мотив актуалізується тоді, коли головною причиною поведінки є отримання чогось, що знаходиться поза поведінкою, поза діяльністю. Внутрішній мотив - це завжди стан радості, задоволення від своєї справи. А коли діяльність (або поведінка) спонукається матеріальними благами, соціальними факторами (статусом, престижем, владою тощо), то вона є зовнішньо мотивованою. Внутрішньо мотивованими є лише такі форми активності, які здійснюються заради самої діяльності (тобто до діяльності спонукає сам процес або зміст даної діяльності, а не фактори, які безпосередньо з нею не пов'язані). Зовнішньо мотивованим виявляється все, що спрямоване на досягнення поставленої мети.

Під внутрішніми мотивами навчальної діяльності ми розуміємо спонукування, які відображають задоволення від процесу та безпосередніх результатів пізнавальної діяльності. Внутрішня мотивація характеризується радістю, задоволенням від самого процесу. Внутрішні мотиви, на відміну від зовнішніх, ніколи не існують поза діяльністю, виникають в цій діяльності, якщо остання викликає або супроводжується позитивними емоційними переживаннями. До цього типу мотивів належать: прагнення до компетентності, задоволення від засвоєння нових знань та умінь, прагнення випробувати себе, свої здібності, бажання розвинути свої здібності, прагнення пізнавати себе.

Переглядаючи роботи психологів можна зрозуміти, що вони є актуальними і сьогодні: ставлення школярів до навчання (Л. Божович), мотиви і потреби людини здобуваються і формуються при її онтогенетичному розвитку (Д. Маккеланд), мотиви залежать від потреби організму (Д. Берлайн), мотив як безупинний розвиток особистості та потреба в самоактуалізації (А. Маслоу).

Мета статті – вивчити особливості внутрішній і зовнішній мотивації до учбової діяльності у старшокласників різних профілів навчання.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Прояв мотивації до навчання може визначатися не тільки особистісними потребами школярів, але й профілями навчання.

Таблиця 1

Показники мотивів вчення старшокласників з математичним та філологічним ухилом

Мотиви	%		Ф*	Р
	Старшокласники з математичним ухилом	Старшокласники з філологічним ухилом		
Пізнавальні	25	72,22	2,864	p<0,01
Комунікативні	56,25	22,20	2,084	p<0,05
Емоційні	31,25	22,2	3,239	p<0,01
Саморозвитку	25	55,56	1,851	p<0,05
Позиція школяра	62,50	33,33	1,726	p<0,05
Досягнення	75	22,22	3,239	p<0,01
Зовнішні (заохочення, покарання)	56,25	22,22	2,084	p<0,05

Пізнавальні мотиви пов'язані зі змістом учбової діяльності і процесом її виконання. Учень прагне опанувати нові знання, учбові навички, вмє виділити цікаві факти, явища, виявляє цікавість до істотних властивостей явищ, до закономірностей в учбовому матеріалі, теоретичним принципам,

ключовим ідеям. У старшокласників з філологічним ухилом середній показник пізнавальних мотивів - 72% , а у старшокласників з математичним ухилом - складає - 25%. Середній показник комунікативних мотивів у старшокласників з математичним ухилом складає - 56%, а з філологічним ухилом - 22%. Для старшокласників у яких переважають комунікативні мотиви головне в школі - отримати радість від взаємодії з однолітками. Як правило, це школярі, які з різних причин мають дефіцит спілкування. Вони хочуть сміятися на уроках не для того, щоб розсердити учителя або порушити дисципліну, а для реалізації своєї потреби в комунікації.

В даному випадку допоможе включення в урок роботи в парах, групах. Щоб мотивувати до навчання, можна використати такі слова, як "Ти можеш підвести наш клас", "Однокласникам важливий твій учбовий результат", "Хлопці гордяться тобою". Можна доручати такій дитині періодично надавати допомогу слабкішим учням, або дозволити іноді посміятися на уроці.

Середній показник емоційних мотивів у дітей з математичним ухилом складає - 31%, а у старшокласників з філологічним - 22%. Для цих старшокласників емоційний контакт з учителем - необхідна умова успіху в навчанні. Як правило, це діти з тонкою душевною організацією, підвищеною збудливістю. Нерідко в цю групу потрапляють діти з переважаючою активністю правої півкулі. Вони сприймають будь-яку ситуацію передусім через емоційне відношення до неї.

Високою емоційною чутливістю відрізняються також діти із слабким типом нервової системи. Вони сильно реагують на такі зовнішні дії, які інші діти навіть не помічають, наприклад окрик педагога, адресований іншому учню. Проте у них досить швидко настає поріг насичення, після якого інтенсивність реакції сильно знижується. Занадто "емоційне" заохочення, наприклад похвала на шкільній лінійці або участь у святі, приведе до перезбудження і зниження працездатності такого учня. А зауваження вчителя на уроці найімовірніше спричинить погіршення результатів. Таким учням цілком достатньо одного погляду педагога або батька для того, щоб змінити свою поведінку. Середній показник мотивів саморозвитку у старшокласників з філологічним ухилом складає - 55%, а у старшокласників з математичним ухилом - 25%.

Мотив саморозвитку проявляється в інтересі до процесу і результату діяльності, прагнення до саморозвитку, розвитку яких-небудь своїх якостей, здібностей. Старшокласник проявляє активність до процесу рішення задачі, до пошуку способу рішення, результату та ін.. Середній показник позиції школяра у старшокласників з математичним ухилом складає - 62%, а у старшокласників з філологічним ухилом - 33%. Ці діти орієнтовані на засвоєння способів добування знань : інтереси до прийомів самостійного придбання знань, до методів наукового пізнання, до способів саморегуляції учбової роботи, раціональної організації своєї учбової праці. Старшокласник, мотивований на досягнення успіху, зазвичай ставить перед собою деяку позитивну мету, активно включається в її реалізацію, вибирає засоби, спрямовані на досягнення цієї мети.

Зовнішні мотиви проявляються тоді, коли діяльність здійснюється в силу боргу, обов'язку, заради досягнення певного положення серед однолітків, із-за тиску оточуючих. Школяр виконує завдання, щоб отримати хорошу відмітку, показати товаришам своє уміння вирішувати завдання, добитися похвали дорослого.

Шкільна мотивація диференційована на безліч різних типів (див. табл. 2).

Престижність навчання в класі. Цей тип мотивації виявився значимим для 68% старшокласників котрі навчаються в класі з математичним ухилом та для 31% старшокласників з філологічним ухилом навчання. Данні показники говорять про те, що для дітей цієї категорії значимою в класному колективі є учбова успішність.

Престижність навчання в сім'ї. Цей параметр є значимим для 25% старшокласників з математичним ухилом та 72% з філологічним ухилом навчання. Це означає, що в сім'ї кожної дитини з цієї групи учнів є присутньою цінність хорошого навчання.

Пізнавальний інтерес. Цей мотив є значимим для 18% старшокласників з математичним ухилом навчання та 5% з філологічним ухилом. У цієї групи учнів найбільшою мірою, чим у інших виражений інтерес до отримання нових знань, ці учні отримують задоволення від процесу відкриття чогось нового.

Мотивація досягнення . Ця мотивація виявилася значимою для 6% старшокласників з математичним ухилом і 33% з філологічним ухилом навчання . Учні цієї групи проявляють бажання бути кращими, усвідомлювати себе як здібного і розумного . Вони прагнуть досягти високих результатів і майстерності в діяльності; намагаються виконати навіть найскладніше завдання. Школярі з високим рівнем мотивації досягнення, прагнучи отримати вагомні результати, наполегливо працюють заради досягнення поставлених цілей.

Середні показники типів шкільної мотивації старшокласників з математичним та філологічним ухилом навчання.

Шкали	%		φ*	р	
	Старшокласники з математичним ухилом	Старшокласники з філологічним ухилом			
1	шкала 1а	68,8	31	5,167	p<0,05
	шкала 1б	25	72,22	2,864	p<0,01
2	шкала 2	18,75	5,56	1,219	
3	шкала 3	6,25	33,33	2,104	p<0,05
4	шкала 4а	12,50	55,56	2,794	p<0,01
	шкала 4б	50	5,56	3,181	p<0,01
	шкала 4в	6,25	22,22	1,38	
5	шкала 5а	25	22,22	0,192	
	шкала 5б	56,25	22,22	2,084	p<0,05
6	шкала 6	6,25	55,56	3,423	p<0,01
7	шкала 7	12,50	50	2,468	p<0,01
8	шкала 8	62,50	33,33	1,726	p<0,05
9	шкала 9	75	22,22	3,239	p<0,01

Мотив соціального схвалення однокласниками. Цей мотив є значимим для 12% старшокласників з математичним ухилом навчання і 55% з філологічним. Це означає, що для цих старшокласників є важливим добитися схвалення з боку однокласників, уникнути засудження з їх боку. Учні, що відносяться до цієї групи, бояться бути знехтуваним класом із-за низької успішності. Якщо схвалення відсутнє, це негативно впливає на діяльність учнів цієї групи.

Мотив соціального схвалення педагогами. Такий мотив є важливим для 50% старшокласників з математичним ухилом навчання та 5% з філологічним. Ці учні мають високу міру потреби в постійному схваленні педагогів. Наприклад, похвала за зроблену роботу, за отриману оцінку, за виконання доручення, за поведінку і т. і. Це є своєрідним поштовхом до діяльності. Якщо таке схвалення відсутнє, учні починають зазнавати труднощі у навчанні.

Мотив соціального схвалення батьками. Для 6% старшокласників з математичним ухилом навчання і 22% з філологічним, цей мотив відіграє важливу роль в їх учбовій діяльності. Високу міру значимості для них має похвала, увага до учбових успіхів з боку батьків. Не отримавши підтримки, дитина може почати випробовувати складнощі в учбовій діяльності, боячись викликати несхвалення з боку батьків.

Боязнь покарання з боку школи. Найбільш значимою ця шкала є для 25% старшокласників з математичним ухилом навчання і 22% філологічним. Такі учні бояться бути в очах учителів не успішним і нездібним. Ці діти вчать в основному тому, що бояться бути покараним учителем.

Боязнь покарання з боку сім'ї. 56% старшокласників з математичним ухилом навчання та 22% з філологічним, показали, що для них високу міру значущості має мотив боязнь покарання з боку сім'ї. Учні цієї групи бояться покарання за учбові невдачі, бояться показатися для родичів нездібними у вченні. Такі діти вчать передусім для того, щоб уникнути покарання з боку батьків.

Усвідомлення соціальної необхідності. У 6% старшокласників з математичним ухилом навчання і 55% з філологічним, цей тип мотивації є значимим. Це означає, що у учнів цієї групи виражено прагнення бути освіченою людиною. Старшокласники з переважанням цього типу мотивації вчать передусім тому, що усвідомлюють необхідність хорошого навчання в школі для власного успішного майбутнього.

Мотив спілкування. Для 12% старшокласників з математичним ухилом навчання і 50% з філологічним, мотив спілкування виявилось значимим в учбовій діяльності. У таких учнів великою мірою виражена мотивація на спілкування з однолітками. Учні цієї групи зацікавлені передусім в

тих видах учбової діяльності, де є присутньою можливість комунікації, наприклад, при виконанні групових завдань.

Позаучбова шкільна мотивація. Цей мотив є значимим для 62% старшокласників з математичним ухилом навчання та 33% з філологічним. Учні цієї групи передусім зацікавлені в різних внеучбових справах, що проходять в школі. Учні, у яких переважає цей тип мотивації, із задоволенням ходять в школу, є активними учасниками позаурочної діяльності, проте вчаться неохоче, з потреби.

Мотив самореалізації. Для 75% старшокласників з математичним ухилом навчання та 22% філологічним, цей тип мотивації є значимим. Це означає, що для учнів цієї групи є значимою учбова діяльність як самореалізація, що веде сфери, місця, де він може заявити про себе, розвивати себе.

Особливої уваги набуває вивчення рівня мотивації серед старшокласників та мотиви, що переважають.

Таблиця 3

Підсумковий рівень мотивації старшокласників з математичним та філологічним ухилом навчання.

Рівні розвитку мотивації	%		φ*	p
	Старшокласники з математичним ухилом	Старшокласники з філологічним ухилом		
Дуже високий	18,75	5,56	1,219	p<0,01
Високий	43,75	11,1	2,122	p<0,05
Середній	12,50	55,56	2,794	p<0,01

Відповідно до отриманих даних, можна зробити припущення, що рівень мотивації залежить від особливостей навчання школярів, а саме: напрямку підготовки. Середній рівень - 55% старшокласників з філологічним ухилом навчання та 12% з математичним; високий - 43% старшокласників з математичним ухилом навчання та 11% у старшокласників з філологічним; дуже високий - переважає у 18% старшокласників з математичним ухилом навчання та 5% з філологічним.

Таблиця 4

Види мотивів старшокласників з математичним та філологічним ухилом навчання

Види мотивів	%		φ*	p
	Старшокласники з математичним ухилом	Старшокласники з філологічним ухилом		
1 Учбовий	51,25	22,22	2,084	p<0,05
2 Соціальний	6,25	55,56	3,423	p<0,01
3 Позиційний	6,25	22,22	1,38	
4 Зовнішній	31,25	5,6	2,063	p<0,05

Учбовий мотив переважає у 51% старшокласників з математичним та 22% з філологічним ухилом навчання. Для учбових мотивів характерний інтерес до прийомів самостійного придбання знань; інтереси до методів наукового пізнання; способів саморегуляції учбової роботи; раціональної організації своєї учбової праці.

Соціальний мотив переважає у 55% з філологічним ухилом навчання та 6% з математичним. Активність учня направлена в ході учення на стосунки з іншими учнями. Пов'язані з широкою потребою людини в спілкуванні, в прагненні отримати задоволення від процесу спілкування, від емоційно забарвлених взаємодій з ними, виявляються в спробах самоствердження, надання впливу на інших учнів.

Позиційний мотив переважає у 22% старшокласників з філологічним ухилом навчання та 6% математичним. Переважання позиційного мотиву говорить про те, що підліток прагне зайняти

нову позицію (позицію «дорослої людини») в стосунках з батьками, однолітками, бажанням зрозуміти іншу людину і бути зрозумілим.

Зовнішній мотив переважає у 31% старшокласників з математичним ухилом навчання та 5% з філологічним. Зовнішні мотиви не мають відношення до змісту учбової діяльності і не роблять істотного позитивного впливу на учбову активність і успішність освоєння знань. В разі домінування зовнішнього мотиву, при недостатньому розвитку пізнавальної і соціальної мотивації, велика вірогідність негативного відношення до навчання. Зовнішні мотиви проявляються тоді, коли діяльність здійснюється через обов'язок, ради досягнення певного положення серед однолітків.

На ефективність діяльності впливають мотивації на успіх та уникнення невдач: у старшокласників з математичним ухилом навчання (55%) переважає середній рівень мотивації уникнення невдач, а у 20% - високий. У школярів з філологічним ухилом навчання у 47% - високий рівень мотивації уникнення невдач, а у 33% - середній. Старшокласникам, у яких переважає мотив "уникнення невдач", дуже важливо знайти ту область діяльності, де можна застосовувати в сучасному житті свої психофізіологічні задатки, трансформуючи їх в позитивний результат.

У старшокласників з математичним ухилом навчання 52% - складає середній рівень мотивації до успіху та 12% - помірно високий. У старшокласників з філологічним ухилом навчання 35% - середній рівень мотивації до успіху та 21% – помірно високий рівень до мотивації успіху.

При сильній мотивації до успіху, надії на успіх зазвичай скромніша, ніж при слабкій мотивації до успіху, проте такі люди багато працюють для досягнення успіху, прагнуть до успіху. Орієнтування на успіх відповідає середньому рівню ризику.

Висновки. Таким чином, пізнавальні мотиви пов'язані зі змістом учбової діяльності і процесом її виконання. Школяр прагне опанувати нові знання, учбові навички, уміє виділити цікаві факти, явища, виявляє цікавість до істотних властивостей явищ, до закономірностей в учбовому матеріалі, теоретичним принципам, ключовим ідеям. Комунікативні мотиви полягають в прагненні зайняти певну позицію, місце в стосунках з оточенням, отримати їх схвалення, заслужити у них авторитет. Емоційна мотивація полягає в прагненні отримувати знання, щоб бути корисним суспільству, бажанні виконати свій борг, розумінні необхідності вчитися, високому почутті відповідальності. Учень усвідомлює соціальну необхідність.

Мотив саморозвитку - інтерес до процесу і результату діяльності, прагнення до саморозвитку, розвитку яких-небудь своїх якостей, здібностей. Школяр проявляє активність до процесу рішення задачі, до пошуку способу рішення, результату та ін. Старшокласник орієнтований на засвоєння способів добування знань: інтереси до прийомів самостійного придбання знань, до методів наукового пізнання, до способів саморегуляції учбової роботи, раціональної організації своєї учбової праці. Учень, мотивований на досягнення успіху, зазвичай ставить перед собою деяку позитивну мету, активно включається в її реалізацію, вибирає засоби, спрямовані на досягнення цієї мети. Зовнішні (заохочення, покарання) мотиви проявляються тоді, коли діяльність здійснюється в силу боргу, обов'язку, заради досягнення певного положення серед однолітків, із-за тиску оточуючих.

Література

1. Божович Л.И. Изучение мотивации поведения детей и подростков / Под ред. Л.И.Божович и Л.В.Благонадежной. - М., 2002. - 398 с.
2. Вербицкий А.А., Бакмаева Н.А. Проблема трансформации мотивов и контекстном обучении. // Вопросы психологии. - №4. 1997.- С. 42-43.
3. Виллюнас В.К. Психологические механизмы мотивации человека. - М, 1990. - 389 с.
4. Горбатенко Т.М. Взаимовлияние профессиональных намерений старших школьников и их межличностных отношений. - М., 2005. - 398 с.
5. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. - СПб., 2003. - 386 с.
6. Кон И. С. Психология юношеского возраста: Проблемы формирования личности: Уч. пособие для пед. ин-тов. - М., 2006. -175 с.
7. Кон И.С. Психология старшеклассника. - М.: Просвещение, 1999. - 396 с.
8. Левин К. Намерение, воля, потребность. - М., 2000. - 402 с.
9. Лейтес Н.С. Умственные способности и возраст. - М., 2001. - 397 с.
10. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. - М., 2007. - 304 с.
11. Маркова А.К., Матис Т.А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения. - М., 1990. - 431 с.

12. Маслоу А.Г. Мотивация и личность. // Пер. с англ. А.М. Татлыбаевой. - СПб.: Евразия, 2001.- 479 с.
13. Психологические проблемы самореализации личности. /ред. Л.А. Коростышева, А.А.Крылова. - СПб., 1997. - 387 с.
14. Терентьев В.А. Эмоции в мотивах поведения // Материалы III научной конференции по проблемам психологии воли. Рязань, 2009. -356 с.
15. Узнадзе Д.Н. Психологические мотивации поведения человека. М., 1969.
16. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. М.: «Педагогика», 2006. - 399 с.

References

1. Bozhovich L.I. Study of motivation of conduct of children and teenagers / Under red. L.I.Bozhovich and L.V.Blagonadezhnoy. it is M., 2002. - 398 p.
2. Verbickiy A.A., Bakmaeva N.A. Problem of transformation of reasons and context teaching. // Questions of psychology. - '4. 1997.- P. 42-43.
3. Vilyunas v.k. the Psychological mechanisms of motivation of man. it is Mcode, 1990. - 389 p.
4. Gorbatenko T.M. Vzaimovliyanie of professional intentions of senior schoolboys and their interpersonal relations. it is M., 2005. - 398 p
5. Il'in E.P. Motivation and reasons. - SPb., 2003. - 386 p.
6. Kon I. S. Psikhologiya youth age: Problems of forming of personality: Uch. manual for ped. in-tov. it is M., 2006. -175 p.
7. Kon I.S. Psychology of senior pupil. - M.: Inlightening, 1999. - 396 p.
8. Levin to To. Intention, will, necessity. it is M., 2000. - 402 p.
9. Leytes N.S. Mental abilities and age. it is M., 2001. - 397 p.
10. Leont'ev A.N. Activity. Consciousness. Personality. it is M., 2007. - 304 p.
11. Markova A.K., Matis T.A., Orlov A.B. Forming of motivation of studies. it is M., 1990. - 431 p.
12. Maslou A.G. Motivation and personality. // Trudged. with angl. of A.M. Tatlybaevoy. - SPb.: Eurasia, 2001.- 479 p.
13. Psychological problems of self-realization of personality. /red. L.A. Korostysheva, A.A.Krylova. - SPb., 1997. - 387 p.
14. Terent'ev V.A. Emotions in reasons of conduct // Materials of the III scientific conference on the problems of psychology of will. Ryazan', 2009. -356 p.
15. Uznadze D.N. Psychological motivations of conduct of man. M., 1969.
16. Khekkhauzen Kh. motivaciya and activity. M.: «Pedagogics», 2006. - 399 p.

Бидюк И.А.

Особенности внутренней и внешней мотивации к учебе у современных старшеклассников

В статье приведены результаты исследования мотивации школьников к учебной деятельности с учетом направления подготовки(математическим или филологическим). Показано особенности внешней и внутренней мотивации. Источников -16.

Ключевые слова: мотивация, обучение, внутренняя и внешняя мотивация, учебная деятельность.

Bidyuk I.A. Features of internal and external motivation to the studies for modern senior pupils.

In the article are resulted results of research of motivation of schoolboys to educational activity taking into account direction of preparation(mathematical or philological). The features of external and internal motivation are rotined. Sources - 16.

Key words: motivation, teaching, internal and external motivation, educational activity.

Бідюк Інна Аркадіївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного аерокосмічного університету ім. М.Є.Жуковського «ХАІ», м. Харків.